

ספר

שיח שרפי קודש

חלק חמישי

והוא

לשון חסידים

אמרות שהורות וקדושות. והדית נוראים, וספורים נפלאים. מלא מוסר ויריש, מסוד שיח שרפי קודש, מהנהו אשלי רברבי, הגאונים הקדושים צדיקי יסודי עולם, אסקריא המאירים שרי התורה, ורשכבה"ג, אריות שבחבורה, אשר אלפי אלפים מישראל, נהרו אליהם מקצה הארץ ועד קצהו, עטרת תפארת ישראל כקשית היה האדמוריים, צמודי עולם:

אדמו"ר הרבי ר'	אדמו"ר הרבי ר'	אדמו"ר הרבי ר'	אדמו"ר הרבי ר'
שמחה בונם	מנחם מענדל	יצחק מאיר	חנוך העניך
זוקללה"ה	זוקללה"ה	זוקללה"ה	הכהן זוקללה"ה
מפרשי סחא	מקאצק	מגור	מאלכסנדר
זייע ועכ"א.	זייע ועכ"א.	זייע ועכ"א.	זייע ועכ"א.

ונלוח אליו כונטרס שיח ה'צ'ר'ב' מאת הרה"ח המפורסם מהור"ר בנציון אסטרובר ע"ה שרשם מה ששמע מפי רבותיו הקדושים זי"ע. ונוסף לזה מעט מן השיחות הקדושות מאדמו"ר בעל שפת אמת זוקללה"ה מגור ועוד שיחות וספורים ומכתבים מהרבה צדיקים הק' זייע ועכ"א הנקובים בשמותיהם מעבר לדף.

כל אלה נאסף ונעתק בע"ה ביגיעה רבה ע"י יועץ קים קדיש בריהע"ש נ"י מפרשיטיק

(איסור השגת גבול ידוע)

מכתב

מכ"א אדומ"ר הנהיך מגור שליט"א לאנ"ש שיחי.

בעזה"י, כבוד אנ"ש היקרים בכל מקומות מושבותיהם ד' עליהם יחי.

כאשר לא טובה השמועה בדבר פירצת הגדרים בכרם בית ישראל, שמעתי ותרגו בטני, אשר יחדור גם בין אלה המדגילים בדגל החסידות, עד שבעיר אחת נמצא בין אנ"ש המסתופפים בבית החסידים, אשר שולחים בניהם לגאמענאזיעס, ומחללים כל קודש, לזאת כאתי במגלת ספר, לבקש לסור מדרכים הרעים, ואם יאטימו און משמורע, מהראוי להנשואים לעמוד על נפשם ולהבדל מהם, גם אם יהיו האנשים הנ"ל אמודים ונושאים בעול. וכן לא טוב אשר שמעתי, שנמצא בין הנגיידים מאנ"ש, בהגיע בניהם לשנות עשר, הגם עמלים ללמדם רוב היום לימוד השפות וחשבונות, ומן תורת ד' יסירו לבם, ולצאת ידי חובתם יקבעו להם אך שעה ושתיים בתורת ד'. אל נא אחי תרעה, אך לימוד תורת ד' יהי העיקר, וכל אב ישגיח להרחיק בניו ובנותיו מספרי מירוס, הן בלשון הקודש והן בלע"ז, כי מנפש ועד בשר יכלה, ועל הבנות להשגיח לשמור גדר המוסר והציניעות, לבד לכו בידים מגולות, וכו' הנשים לא ילכו בשערותיהם, ואיש את רעהו יוכיחו. ודברי החכמים בנחת נשמעים. וכאשר חז"ל למדונו לחלות כל היסורים המתרגשים, בביטול תורה, הנני לעורר גם בזה, ששמעתי בכמה מקומות בבית החסידים, יקבעו שעה בין מנחה למעריב, לדברי שיחה בטילה, הנני בזה להזכיר דברי הרב ר' שניאור זלמן זצ"ל באגרת הקודש, בזה"ל, "שמעתי מרבתי, כי אילו נמצא מלאך אחד עומד במעמד עשרה משרא"ל ביחד, אף שאינם מדברים בדברי תורה, תפול עליו אימה בלי גבול משכינתא דשריא עלייהו, עד שהי' מתבטל ממציאותו, ועל כן רע בעיני המעשה, בין אחי הנגשים אל ד', הגשה זו תפלה. ואחר החפלה או לפני, נעשה מושב לצים, ואין לך עלבונא דשכינתא גדול מזה, לכן השמרו בזה, ותנו כבוד לד' אלוקיכם בטרם יחשך, היינו בין מנחה למעריב וכו'. וככל הדבר הזה הנני לבקש גם עתה מכל מרבית אנ"ש, גם הנאים בשנים, הטרודים רוב היום על הפרנסה, אל יאבדו אחרי יגיעתם כל היום, את שארית הזמן היקר בדברים בטילים ולצנות. אך יקבעו שעה אחת אחר תפלת מנחה שיעור קבוע בלימוד גמרא, עכ"פ דף אחד עד פירש"י, או פרק משניות למי שאינו יכול ללמוד גמרא, ולא יראה ולא ימצא עכ"פ בשעה זו בנהח"ס שום הולך בטל, ואפי' הקובעים עתים לתורה שעות הרבה בלילה, אל יוציאו את עצמם מן הכלל בשעה זו, והן אל כביר לא ימאס, ואולי יהי' יותר חיזוק לדבר באיזה בתי חסידים כשילמדו רובם בשעה זו אותו הדף בזה המסכת, יעשו כו'. ומי ששיכן שמו בבית המקדש, הוא ישכין ביניכם אהבה ואחוה ושלום וריעות. אלה דברי המעטיר ומבקש לקיים כל הנ"ל

אברהם מרדכי אלטר בהרה"ק זצ"ל מפה גור.

צרב ר"ח מרחשוון שנת יגדיל תורה לפ"ק.

שיח שרפי קודש

קונטרס „שיח הצרב“

(ר"ח החסיד ר' בן ציון מאוסטראווי ויל)

כפי שסיפר מרבוחיו הק' זי"ע שהוא הי' מחסידי קשישאי המפורסם בין הצדיקים והחסידים ודייק וגמר שמעתי מפיהם הק' וצללה"ה זי"ע ועכ"א.

העתק מהכת"י ס' אהבת דוד שכתב הה"ק הר' ישראל מפילאב זצ"ל.

א) בפסוק אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה אז תבין יראת ד' ודעת אלקים תמצא אמר אדמו"ר הגה"צ הר' ישראל מפילאב זצ"ל בשם זקנו הקדוש מהר"ם זצ"ל מקאצק, אם יבקש אדם למצוא מטמון ירפו ידיו מרוב יגיעה כי אינו יודע איך לחפשה, אבל אם אדם יודע שבאותו מקום מונח מטמון חותר הרבה ומתיגע ואינו נח עד שימצאנה, כן בתורה ותפילה מונח המטמון שבין הקב"ה לישראל ואם חותר ומתיגע בה ואינה עוובה עד שימצא ואז תבין יראת ד' ודעת אלקים תמצא במציאות שממציא כנגדו בעל המציאות לכל נמצא שיש בו תכונת מציאה זו (ומזה נבין פי' ה'):

העתק מס' הג"ל.

ב) בפסוק ותהי' יראתם אותי מצות אנשים מלומדה וכו' ואבדה חכמת חכמיו וכו' הוי המעמיקים מו' לסתיר עצה וכו' (ישעי' כט) אמר האריז"ל בשם אביו הקדוש מהר"ד זצ"ל אשר שמע מפ"ק מאביו הק' מהר"ם מקאצק זצ"ל פירוש על פסוק זה כיון שראה הקב"ה שגם מהתגלות הקדושה נעשה הרגל וחזרו לטבעיות אף שבשפתים כבודו לבו רחוק ממנו כיון שגם היראה לא הי' מהתפעלות חדשה ומהשגה חדשה אלא כמצות אנשים מלומדה לכן עשה הפלא ופלא שיאבד

חכמתם שבגלוי אלא ובינת נבונים תסתתר, שהנבון ימצא ע"י יגיעה שבהסתר בינו לבין קונו ואז ימצא הארה חדשה להתפעל וייעציהו על הכל ואם לא יתיגע להתפעלות חדשה, צוות הנביא הוי המעמיקים להסתיר עצה כי אפילו מה שהי' מקודם לא יהי' מזה כלום שישחקע בחוך חומריות הטבעיות שברגליות וע"ז אמר אם כחומר היוצר וכו' להבין הדברים האלה היטב וכי בקיצור גדול כתבתים ואאמ"ר זצ"ל פי' באריכות גדול ע"ז אעפ"כ לא חדלתי כוונתי ואאמ"ר זצ"ל הסביר פנים לכל אמרותיו בעומק גדול והי' מחדש בכל פעם דרך חדש בעניני יראה ואהבה ובעבודת הש"ת והי' אומר על עצמו שהוא הי' יחיד בזה לבוא על תכלית כוונת אביו הק' מאה"ג זצ"ל כי אם כל הגאונים והקדושים זצ"ל שהי' סרים למשמעתו לא הי' בתמידות אצלו גם הסתיר לפניהם הרבה דברים ולפני לא הי' מסתיר וראה הכל והבין את כל וכל ימי חיי זקניו הק' זצ"ל לא הפליט ממנו דיבור א' ולא נודע לשום איש כי באו הדברים לקרבו והצנע דכתו עם אלקיו עד שבא שעתו ליטול המשרה על שכמו והי' קשה בעיניו כקריעת ים סוף לגלות מצפוניו מה שהי' רגיל להסתיר ובעוה"ש השם פה לאדם ובורא ניב שפתים הפתח פ"ק והי' כמעין המתגבר והראה נפלאות מתורתו וכל אמרותיו הי' בלשון אשכנז כמנהג אביו והכל עפ"י סוד רק הסוד הטמיו לעצמם וגובלות

שבע"פ אינם רשאים לכותבם אעפ"כ חשבתי בעצמי בימי שחרותי לחקוק הדברים על הגליון בפני עצמי לזכרון כפי הבנתי הקטנה ויראתי לשאול אותו פן לא ירשיני ויזהיר אותי בלאו וכן עשיתי וכתבתי הרבה עליו מדבריהם הק' ואמרי נועם של זקני הק' זצ"ל אח"כ חרדתי עליהם חרדה גדולה איך אלביש דבריהם במלבושי שכלי הקטן ובינתי הצעירה אולי אהפוך ח"ו מתוק למר ח"ו ועוד זאת כי אין אדם עומד על דעת רבו אלא לאחר ארבעים שנה שמא לא הבנתי דבריהם על נכון אפי' לעצמי ויקלקל כתיבתי גם לעצמי, וחדלתי מעשות זאת והעליון הכתובים שרפתי עד שהנחתי השי"ת בדרך גססותי למרחק מארינבאד וקראתי שמה צוותא בסימא את מאהבינו האהוב והנאמן הנעים בחיו ובמותו לא נפרד צדיק תמים בדורו יר"א באמת הי חסיד עניו הרב הק' ר' יחיאל מאיר מגאסטיניץ נבג"מ יהי' למליך יושר עלינו ועכ"י והמבדיל מחיים לחיים המתקתי סוד עמו ונתרווח לנו כמה דברים וביקש ממני בקשה גדולה לקיים מצות כיבוד אב ולרשום את הנשאר לי אמרי נועם מאמור"ר זצ"ל ומוזיקני הק' מאוה"ג זצ"ל זי"ע על הגליון ואפי' להדפיסם ולחלקם ביעקב לקדש את שמותם בעולם שיראו איך נתנו נפשותם על עבודת השי"ת אל ישראל, שבימיהם הי' התנגדות גדול בעולם על הצדיקים האלו, ומי שאינו רואה מה שבפנים יכול לדבר בחוק כל מה שירצה ואם יראו נועם אמרויותיהם ישתקו מעליהם ושפתי אמתן תכון לעד והרבה הצדיק הנ"ל והפציר בי וניגש אותי בזה רק לכותבם ואנכי לא הבטחתי ועוד אמר לי כי אבותי הצדיקים לא רצו לפנות דעתם רגע אחת ממה שבתם מגודל יראה ואהבה לפסוק וליקח פנאי לכותבם, אינו קאי על הדור שאחריהם כי מחויבים לקדש

הכמה הסבירו לפנינו וכן שמעתי ממנו בפירוש שרצונו ורצון אביו זצ"ל הי' רק להכניס בלב ישראל המקשיבים לקולם שהי' להם במה לעשות עצות בנפשם בעצמם לעבודת השי"ת ובמופלא ממך בל תדרוש ואין עסק בנסתרות למי שאינו מוכשר לזה אלא המבין יבין מלימודינו אח"כ שהי' בזה מלא סוד ויבוא לו התפעלות חדש כי דבר האמת יורה דרכו לעולם ואם דעה קנית מה חסרת ובמה שהורשית התבונן הפך בה ותמצא התבוננות לכל דרכיך דעהו ואפי' מי שהולך ד"מ ולאומנותו לצורכי העוה"ז ימצא א"ע בהתבוננות שהוא תחת השנחתו י"ו ויראה פקחת עין שלמעלה בכל מוצאיו ומובאיו של האדם ויתעורר בלבו לאמור מי לי בשמים ועמך לא הפצתי בארץ כי דרכי התבוננות אינו תלוי בזמן או במקום לומר שבוה אמצא ובזה לא, כי במה שקרוב אל האדם להתבונן כ"ז וכ"מ שנותן עין עיונו עליו הוא מוציא אותו כל חד לפום שיעוריו דידי' אבל בדבר מופלג ממנו אין מצוי בכל עת שימצאנה וכמה פעמים שמעתי מפה"ק של אאמ"ר זצ"ל שאמר על הגאון הקדוש מהר"ל מפראג זצ"ל שהי' נותן כל כחו בקנה הסופר ליקח לבבות ישראל באמרותיו הטהורים ואמר בדרך שלילה שלא הי' לפניו חסידים לנטוע בלבבם מפה לאוזן רק מצט תלמידים הי' לו ועשה מהם גאונים גדולים אבל רצונו ליקח כל בעלי תורה להתבונן דרכיו ובכתב לא הי' יכול ליתנם שיתהלכו כנגד רוחו של כל אחד ואחד, ומי שיש לפניו בעלי תורה צריך לפרנס אותם מפה לאוזן ולנטוע בלבם שפתי דעת לפי רוחו של כל אחד ואחד ודבר זה אינו ללמוד מוזן כתב ואין באפשרות לכותבם על הגליון, והבנתי בזה שמתרק את עצמו ואת אביו זצ"ל שלא כתבו ולא ציוונו לכתוב חדושים באורייתא כי דברים

שיח שרפי קודש

רבים מאמת הפשוט שלמעלה כי קרוב ד' וכו' וכן זקינו הק' זצ"ל בס"ק מה שאמר יואל הנביא וקרעו לבבכם ואל בגדיכם ושובו אל ד' שלא יהי' כמין התלבשות מן לב קרוע אלא קרוע ממש וזהו ואל בגדיכם שהוא לבוש מלב קרוע כיון שצריך לעלות למעלה שאין שם התלבשות ואז כי רחום וחנון וכו' והנחם ד' על הרעה וכו' עכ"ל:

ד) אמר האריז"ל מקצק איך שסיפר לו אביו הק' אדמו"ר מהר"ר ד' זצ"ל מקצק איך לפני כ"ק אביו זקינו הק' מהר"ם זצ"ל מאוה"ג מקצק בספר חובת הלבבות ששאל תלמוד אחד לפניו שאלה מהלכות גירושין והאריך הרב להוכיחו ולביישו על ששאל שאלה נכריות מהלכות גירושין מה שאינו נוגע לחובת הלבב ע"ש בהקדמת חובת הלבבות, ואמר זקינו אדמו"ר זצ"ל זאת היתה בימיהם שהי' נשמות גבוהות וגופים טהורים בלי ערבוב מהבל עוה"ז הרי בידם להדביק בקדושתו ית' בעומק המחשבה לחוד עד למעלה אבל בדור הזה שהוא עקביים כנגדם שצ"ו נקרא עקבא דמשיחא וכל אדם נתערב בעוה"ז וטח מראות עיניהם מהשכל לבותם בלתי אפשר להגיע גם להתעוררות הנפש אם לא בעוסקי דיוקא בהלכות גירושין וכדומה שמשמש בתורה הקדושה לאדם למצוא בה טעם ע"כ, וכן שמעתי מפ"ק שאמר בשם אביו זצ"ל על כל מי שעוסק בתורה לצמצם מחשבותיו קודם התפילה לזכך הרעיונות צ"י הלימוד מקבל עליו אחריות מהתאחרות התפילה מומנת אעפ"י שיוכל ללמוד אחר התפילה, צורך תפילה היא, אבל לא למי שהולך בטל ח"ו קודם, פשיטא שעובר על דברי חכמים:

ה) אמר האריז"ל מקצק בשם אביו הק' אדמו"ר מהר"ר ד' זצ"ל איך שהפליג בשבח מאמר הק' רבינו ש"ב

לקדש שמות הצדיקים ולזכות אותם שיהי' נזכים בעוה"ז בתורה ועבודה ויהי' שפתותיהם דובבות והתחיל להפליג את הרב ר' שמואל שינאווער ז"ל מלוביטש שעשה מסגרת לספר תנ"א עם קצת מאמרים מצדיקי צולם ובהם נזכר גם מאמרים מזקני הק' מאוה"ג זצ"ל, ודבריו עשו קצת רושם בצולם להשקיע המייבה הגם כי ידענו שהרב הר"ש לא עמד על זקני זצ"ל כלום אעפ"י כמו ששמע הוא וכתי הבנתו הי' הדברים ככתבן, ולא עשה אשמה בזה ח"ו שרשם הדברים, וכן כל מי שיש לו נגיעה קצת באמרותיו הנכוחים ששמע מפ"י איש אמת שיצאו מפיו הק' ויעשו רושם בלב ישראל לא יעשו עולה אם יכתוב לזכרון מכ"ש מי ששמע בעצמו מפ"ק זצ"ל שיצא מאשו הגדולה ובוודאי יבערו בלב ישראל גם היום בכל ימים מי שילמוד דבריו הקדושים:

העתיק לי המופלג בתו"ש ר' בנימין ברש"י יליד קאצק ג"י מהכתי".

ג) ובפסוק עיני תמיד אל ד' כי יוציא מרשת רגלי כתב האריז"ל מקצק בשם זקינו הק' מהר"ם זצ"ל וזאת למדנו רבות מדרשו של זקני הק' מאוה"ג זצ"ל, קרוב ד' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת היינו בנקודת האמת ולא בשפת אמת הגם ששפת אמת תכון לעד שפת אמת אינו אלא הכנה שיבוא לנקודת האמת כי לעונה לקוראיו אינו נוגע קריאתו כ"א באמת ממש ע"ד כי הוא ידע שמי ואז יקראנו ואענהו ושמו ית' אמת בלי שום סוג אחר אלא פשוט בתכלית הפשיטות שכלו אמת, והאדם דלמטה כשקורא לו מ"ז ובקרב האדם ידוע שנתערב הרבה סוגים ואינו אמת פשוט, אלא מה שקורא בלב קרוע ונדכה בנקודת האמת, ואז נתעורר כנגדו רחמים

שיח שרפי קודש

ה 9

טאנדער בל אפונה כי גם בניו היו שומעים הדבר הזה מפיו זצ"ל:

(ח) **במדרש** חזית ויעש משתה אר"י מכאן שעושין סעודה לגמרה של תורה אמר **האר"ל** **מקאצק** בשם אביו אדמו"ר הקדוש מהר"ד מקאצק זצ"ל בסעודה זו עושין סעד ותמיכה לזה שגומרה שיהי' לו במה להתחיל ללמוד כיון שהשיג ידיעה יתירה בפעם הזאת או איזה מעלה שהשיג ע"י משנתו כי בלתי אפשר שלא יוולד איזה השתנות לטובה מרוב משנתו ומשום הכי עושין לו סעד ותמיכה שלא יפול מזה ויחזק במעוזו וילך יותר וישיג יותר בלימודו שנית והוא כענין סעודת חתן הידועה למביני מדע כמו שעשה שהע"ה בהשגת הנבואה שיתקיים בידו הנהגת המלכות עפ"י נבואה ורוח"ק כן בכל דומי תורה"ק שמשגי ומגיע לאיזה דרגא צריך סעד ותמיכה **שיתחזק** להתנהג להלאה עם אותו עלי' שלא יפול וממילא יעלה יותר. וכן במצוה מסוימת שזכה להגיע אלי' ברוב גייעה וודאי שנשאר בלב ישראל איזה מעלה שיזכה בה יותר ודפח"ה:

מכתב א'.

בע"ה שוי"ר וכט"ס לכבוד ידידנ"פ
כו' כש"ת מו"ה **יועץ קים**
קדיש שליט"א.

בע"ה ארשום בכאן איזה גרגרים מתוקים ממה ששמעתי מן הרב החסיד הגדול בתורה ומופלג בחסידות וכו' מהור"ר **בן ציון ראבינאוויטש** ז"ל המכונה ר' **בן ציון אסטראווער** ז"ל.

א) סיפר שמע מפ"ק הגה"ק בעל החי' **הרי"מ** זצוקל"ה"ה שאמר פ"א אין שיהי' שיעור היום בכלל, י"ח שעות ללמוד בקביעות, וד' שעות לשינה, וב' שעות להכנה וחסידות ותפילה

ש"ב מפרשיסחא זצ"ל"ה איך שאמר בזה הלשון על הפסוק כונן שמים בתבונה, וכי משבחין מי שתופר בגדים שתפרן בחוטין וכי באיזה דבר אחר יכול לתפרן אם לא בחוטין מה זה ששיבח דוד המלך לעושה השמים בתבונה בוודאי שאין השמים יוכל להעשות אלא ע"י תבונה אלא פירוש שעשה בבריאת השמים כח זה שיותן תבונה להבין ממנה מי שבראה כי חסד עולם עם בריותיו התחתונים בעלי גשם קרצו חומר שיוכלו לשער מערכות אלוקתו ית' במרום וד"ס:

ח) **במדרש**, מה כתיב מה רב טובך אשר צפנת ליראיך ולא לבחזים את מוראיך אל יהי' רב טובך אמר **האר"ל** **מקאצק** בשם זקנו הק' מהר"ם זצ"ל **מקאצק** פירוש מה רב טוב שצפון וגנוז היראה שלא יהי' מגולה בפני הכל ועי"ז יש זכות גדול למי שדורש ומבקש עד שבא למדרגת היראה, וזה פעלת לחוסים כך נגד בני אדם שהולכים ריק ואינם מתבוננים ואינם מתפעלים כלום ודפח"ה:

ז) אמר **האר"ל** **מקאצק** בזה הלשון זאת אוכל להגיד שאני זוכר בימי שחרותי הי' יושבים זקנים וישישים זי"ע. והיו מדברים בענין א"י ואמר אחד מהם שאדמו"ר הק' הרבי **רש"ב מפרשיסחא** זצ"ל בעת התחיל השר ר"מ מאנטיפיורא להתגדל ולהתפרסם בעולם שאל הרבי זצ"ל לסביבים החבריא שלו מדוע לא יקנה השר הזה את ארצינו מיד התגבר וענה אחד המיוחד שבחבריא מה יעשו בה אם יקנה כי לא הפקדנו מפי השי"ת ולשוב אלי' ברחמים וענה הרבי זצ"ל בפ"ק אל תאמרו כן אסתצא הארץ מידיהם ותבוא ליד ישראל קרוב לנו הישועה לבוא ותקוה טובה יהי' לנו בבי"א ובזאת המסיבה הי' ג"כ הרב **הצדיק הק' ר' העניך הכהן מאלעק-**

שיח שרפי קודש

מאומה כי הסתיר מאוד מעשיו ודרכיו, להכי שאלו לו אי' שרה אשתך וכו' אולי ממנה נראה ונוכל להודיע ממדרגת אאע"ה, ע"י אמר הנח "באוהל וכו' היינו שצנועה היא וגם ממנה לא תראו כלום, וואמר בלשון אשכנז הנח באוהל כו' ופי' רש"י ז"ל צנועה היא - ס'וועט פין איהר אויך א פייג דערגעקן עכלה"ק הר"מ מזלאתשוב וצוקללה"ה כן סיפר בשמו הק', הגה"ק החי' הרי"ם וצללה"ה וא"ה עיין בבשש"ק ח"ב אות שי"ט: (ד) סיפר ששמע מהגה"ק וצ"ל הנ"ל שאמר ע"ד הגמ' בסוגיא

דככתה (שבת כ"ג) שהגמ' מקשה, והיכן צונגו וכו' ולכאורה צ"ל דלמה לא מקשה הגמ' כן על שאר מצות דרבנן כמו מקרא מגילה בפורים, ונטילת ידים, רק הענין הוא דכל מצוות דרבנן המה גדר וסיג לדאורייתא כמו פורים למחית עמלק, ונט"י לטהרה, וע"כ יש להם שפיר סמך מן התורה אולם חנוכה אין לו שום סמך ועיקר מן התורה, לכן מקשה היכן צונג, וסיים הגה"ק זי"ע בחיבה רבה, על מצות חנוכה בזה"ל ס'איז טאקי כי טובים דורך מיין עכלה"ק והג"ה, דכן דרשו רז"ל במס' צ"ו דף ל"ה פסוק הזה על דברי ותקוני דרבנן עיי"ש, ע"כ הג"ה:

(ה) סיפר ששמע מהגה"ק וצ"ל הנ"ל כמה פעמים שאמר הה"מ הק' מקאזיניץ וצוקללה"ה שאמר לתרץ קושית התוס' במס' שבת כ"א ע"א תוס' ד"ה מותר להשתמש כו' דמנ"ל דטעמו של ר"ה לאסור בשבת משום שמא יטה דילמא משום כבתה זקוק לה, ובשבת א"א כו', ותייץ ההגה"ק המגיד וצללה"ה בעת שישיג עם חבריו אצל מורם ורבים הגה"ק הרבי ר"ש מניקלשבערג וצוקללה"ה, דהנה נרות של שבת המה במקום גבוה וחשוב יותר מגרות של חנוכה, ומה"ט נרות של שבת קודם לנרות של חנוכה דבעת שהדליק

ותפילה ואכילה עכ"ל הק', (וא"ה, זה הי' בזמנו שהי' להחסידים מוחות גדולות כמו בימי הרבי מקאצק זי"ע, הי' יכול להיות הכנה והתפילה ואכילה בוהירות יתירה, אבל אגן אי אפשר לעשות כמותם, רק כל דור ודור לפי הצדיקים הק' מנהיגם, והבן):

(ב) סיפר שפ"א שמע ממנו וצוקללה"ה שאמר (בפ' וירא) עה"כ ויאמרו אליו אי' שרה אשתך וכו' דהנה ידוע דהי' מחלוקת בין דהמע"ה, ודואג, שדואג אמר לא יבוא עמוני וכו' וע"כ אסור לבוא בקהל ח"ו, ודהמע"ה אמר עמוני ולא עמונית דע"ד שלא קדמו אתכם בלחם ובמים וכו' ואין דרכה של אשה לקדם וכו' (עיין יבמות ע"ו) והנה דרשו ז"ל עמ"ש שתי בנותיך הנמצאות כו' דלוט ניצול בזכות דהמע"ה, שיצא ממנו, לפי"ז זה תליא בזה, אם דרכה של אשה לקדם דאורחים או אין להציץ ללוט בשביל דהמע"ה ח"ו, וכמ"ש דואג, אבל אי אין דרכה של אשה לקדם א"כ שפיר מותר לבוא בקהל ושפיר מה"ט יש להציץ ללוט, וז"ש אי' שרה אשתך וכו' למה לא קדמה לנו בלחם ובמים הלא אורחים אנו, והשיב הנח באוהל וכו' ופי' רש"י ז"ל צנועה היא וכו' היינו דאין דרכה של אשה לקדם, ובכח הזה הלכו שוב אח"י להציץ ללוט עכלה"ק, וא"ה הלשון אינו מדוקדק ועיין בבשש"ק ח"ב אות צ"ח באריכות כנראה שדואג לא הי' דריש טעמא דקרא דע"ד שלא כו':

(ג) סיפר ששמע פ"א מהגה"ק וצוקללה"ה הג"ל, שסיפר שההקוה"ט הר"מ מזלאתשוב וצוקללה"ה כשלמד עם בניו הק', פסוק הזה, פירש להם כוונת פסוק הזה, ויאמרו אליו אי' וכו' דמלאכים שמעו למעלה במרום שאאע"ה גדול וחשוב מאוד והוא רגל בהמרכבה, ויש לעקלה במרום ממנו רעש גדול, ולזה בהיותם עתה בביתו ולא ראו ממנו

שיח שרפי קודש

התחיל לשבח, עכלה"ק – ממאמר הזה הרגשתי מתיקות במי שנה שלימה, עכלה"ק של החי' הרי"ם וצללה"ה זי"ע: ט) סיפר ששמע מהגה"ק החי' הרי"ם וצללה"ה זי"ע ששאל פ"א לחסיד אחד ור' אביש ז"ל שמו, אמור לי מה שמעת מהגה"ק מקאצק וצל"ל, השיבו ששמע ממנו שאמר בזה"ל חמ"ל לי מדוע אין האדם נעשה ירא וכשר מבהמ"ז הלא ברהמ"ז הי' עיקר הדבר שעי"ז הכניס אצ"ה את האנשים תחת כנפי השכינה שאיתא שלאחר שאכלו ושתו האורחים אצל אצ"ה אמר להם ברכו למי שזה משלו עכלה"ק, אזי אמר החי' הרי"ם וצל"ל בזה"ל הנה הוא אמר כמו, "גוטר יוד", אך לי פלא הא"ץ אין האדם נעשה כשר וירא מהאכילה הלא נאמר ידע שור קנהו וחמור אבוס בעליו עכלה"ק:

י) סיפר ששמע פ"א מהחי' הרי"ם וצל"ל הג"ל שאמר הענין שבין החסידים לבעלי בתים, שבעלי בתים אחר תפילתם הולכים ללמוד, והחסידים אחר תפילתם הולכים תיכף לאכול, היינו שהחסיד אחר שראה שלא בא למדינה להכיר גדולת הבוה"ה במה שחשב והתבודד קודם התפילה, ובתפילתו, עי"ז הולך תיכף לאכול משום שהגם שלא הי' כשור שידע קנהו, מ"מ אולי עכ"פ יהי' כחמור שיודע ומכיר אבוס בעליו, עכלה"ק: יא) סיפר ששמע כמעט בכל חנוכה בעת שהי' אצל החי' הרי"ם וצל"ל שאמר ע"ד הגמרא תפילות ושמינים וכו' (שבת כ"א) בזה"ל הנה הצדיקים אומרים שפתילות היינו הנשמות שאין להם תיקון אפילו בשבת, יש להם תיקון בחנוכה אפילו בחול, וז"ש תפילות וכו' אין מדליקין בהם בשבת מ"מ מדליקין בהם בחנוכה אף בחול עכלה"ק: כל אלה הוא גרירים ששמעתי מפה הרב החסיד הגדול הרב"צ וצל"ל ששמע

שהדליק נרות של ש"ק שוב לא יצטרך לגר של חנוכה, וא"כ לפי"ז מיושב קושיית התוס' הג"ל, דסברא דזקוק לה שייך רק בחול, משא"כ בשבת דכבר הדליק נר של ש"ק ושוב אז לא נצרך נר דחנוכה, וע"כ הסברא משום דמותר להשתמש לאורה, וסיים הגה"ק החי' הרי"ם וצללה"ה, דבעת שאמר הה"מ הק' מקאזנין וצללה"ה תירוק הזה לפני רבו הק' וצל"ל הג"ל שחקו עליו תביריו הק' וז"ל כי רצה לתרוק דברי התוס' עם דברי קבלה וחסידות, אולם מורו ורבו הק' וצל"ל הסכים עמו על דבה"ק, עכ"ל בע"ה החי' הרי"ם וצללה"ה וכל פעם שאמר תירוק הזה קרא תירוק הזה דאס פשעטיל פין קאזניצער מגיד וצל"ל עכלה"ק:

ו) סיפר ששמע מהחי' הרי"ם וצוקללה"ה שאמר לבאר

הנמ' (שבת כ"א) "לשנה אחרת" כו' והקשה למה לא קבעו מיד, ותיירך דהנה בכל מועדים וחגים נתעורר הענין הנס שהי' בחגים האלה לפנינו, כמו בפסח נתעורר תמיד ענין יצ"מ וכן כולם, וכאן לא רצו לקבועו מתחילה לדורות כי שמא לא יתעורר ענין הנס הזה תמיד על כל שנה ושנה, רק בשנה האחרת שראו שנתעורר שוב ענין הנס הזה ע"כ קבעו גם לדורות:

ז) סיפר ששמע מהגה"ק וצל"ל הג"ל שאמר בשם מור"ר הגהקוה"ט הרבי מקאצק וצוקללה"ה, שהאדם צריך לייגע א"ע בפרשת של יציאת מצרים כמו בהלכה תוספות. עכלה"ק זי"ע: ח) סיפר בשם הגה"ק וצל"ל הג"ל שאמר פ"א בזה"ל מן המאמר של הרה"ק מאפטא זי"ע, שאמר פ"א מה שאומרים בתפילת שחרית לשבח, ויום השביעי משבח וכו' שיום השבת בעצמו ג"כ משבח להש"י ואומר ממור שיר וכו' לפיכך יפארו וכו' מזה יכולים שוב בנ"א ג"כ לפאר ולשבח להש"י בכת שהשבת

שיח שרפי קודש

וויא מעשה מרכבה עכלה"ק וצללה"ה זי"ע:

כל אלה הי"ג גרגרים הנ"ל שמעתי מפי הה"ג החסיד המפורסם הרב"צ ז"ל שסיפר בשם הצדיקים הק' וצ"ל הנ"ל זי"ע ועכ"א:

כל הנ"ל השגתי מש"ב הרה"נ כר כר פאר החכמים נזר הרבנים מפורסם בכל אפסים כקש"ת מוה"ר צבי יחזקאל שליט"א האבד"ק פלונסק וכעת בועד הרבנים לעדת ווארשא אשר מסר לו ש"ב הרי"מ מאוסטראווי עבורי להביאם לביהד"פ ששמע בעצמו מהרב"צ ז"ל הנ"ל:

מכתב ב'.

אשר שלח לי ש"ב ידי"ג הרה"ג צבי יחזקאל מ"ז שליט"א הנ"ל בשם הרי"מ הנ"ל שסיפר החסיד הרב"צ ז"ל הנ"ל מה שהשיג מהרי"מ שי' הנ"ל

סיפר ששמע מהגה"ק בעל החידושי הרי"ם וצוקללה"ה שאמר פי' הכ' (תהלים קי"ג) מקימי מעפר דל וכו' דהנה ביו"ט ובימים שאומרים בהם הלל אזי יש תקומה ותרופה להאנשים הדלים, מאשפות ירים אביון כו', „אביון“ הוא לשון רצון וחשק (כי לזה נקרא אביון שתאב לכ"ד) ואפי' אם חשקו ח"ו מונח באשפה מ"מ מוציאו אז ומרימו מן האשפה, להושיבו כו' עם נדיבי עמו היינו אבות העולם שיתאוו להיות טוב וישר כמותם, מושיבי עקרת הבית שמושיב רצון טוב, וחשק ראוי בעומק לבבו, וז"ש עקרת הבית כחולדה זו התחיבה בעיקרי בתים, אם הבנים שמחה, היינו דאז נמשכים המדות בחר השרש, ואזי יכולים לומר הללו יה עכלה"ק:

סיפר שפ"א בפורים שמע ממרן החי' הרי"ם וצללה"ה פי' הפסוק פתחת שקי וחאורני שמחה, דבכל ימות השנה מטעה היצה"ר את האדם לשקר ר"ל, ובפורים

שמע כל הנ"ל מפ"ק הגה"ק החי' הרי"ם וצללה"ה זי"ע:

(ב) סיפר שפ"א סיפר לו הה"ק הר"ב מטשניוויז וצוקללה"ה שפ"א שאלו ההגהקות מו"ר מקאצק וצללה"ה זי"ע האם לומד בס' עץ חיים והק' ז"ל והשיבו שאינו יכול ללמוד זה, שאלו שוב מרן מקאצק זי"ל האם לומד בזה"ק השיבו הן, שאלו שוב האם התם בזה"ק תוכל ללמוד, השיבו שהעולם אומרים שדברי רשב"י מסוגלים המה לנשמה, אזי אמר אליו מו"ר הגה"ק מרן מקאצק וצ"ל זי"ע, שגם דברי הארי"ה הק' המה מסוגלין לנשמה, כמו דברי רשב"י ז"ל עכלה"ק, כן סיפר הה"ק הר"ב מטשניוויז וצ"ל הנ"ל להרב"צ וצ"ל:

(ג) סיפר ששמע מפ"ק הה"ק מאלכסנדר וצוקללה"ה שסיפר פ"א בזה"ל

פי'א לא רציתי ליסע על ר"ה למורי, ונסעתי אז מביתי לסטריקוב כי גם בביתי לא רציתי להיות בר"ה והי' אז אחר פטירת הרה"ק הרבי ר' פישעלי מסטריקוב וצללה"ה, ודרו שמה בניו הה"ק ר' יעקב וצללה"ה ואחיו הה"ק וצ"ל, ובליד ר"ה אכלתי תבשיל בל"א בארשט והי' קושיא גדולה להחסידים ע"ז היתכן לאכול בליד ר"ה בארשט, הלא כל העולם אוכלים בר"ה דברים מתוקים, אולם הרה"ק הר"י וצ"ל הנ"ל המליץ עלי בדבר הזה לאמור הנה הוא אוהב ביותר מאכל הזה והי' זה עונג יוש"א אצלו, ובבוקר קודם התקיעות למדתי אז במס' ב"ב בסוגיא אי קידושין נתנו לתביעה וכו' וע"ז לא הי' להם שום תירוץ עוד עלי והג"ה, היתכן ללמוד בר"ה בבוקר שיעור גמרא שאין לו שום שייכות לעניגא דיומא כמו תקיעות וכו"ב, הג"ה אולם אני למדתי אז הגמ' „טקיא וויא גמרא מאכט גבריאל“ מיכאל „רסאל“ אוריאל טקיא

שיח שרפי קודש

ספיא איסור דרבנן אני ירא יתיר
(ושמעתי שסיים עכ"ז אין מגיע זאת
ליר"ש של פלטי בן ליש):

גם סיפר הנהגה החי' הרי"ם וצוקלה"ה
בשם הרבי ר"ב וצללה"ה הנ"ל
שאמר שאם יפסקו לו בעולם העליון
לגיהנם אזי יעלה על גג של הגיהנם
ויאמר שמה תורה, ואז יעלו שמה כל
הצדיקים שבג"ע לשמוע ויהי שמה
הג"ע עכ"ה"ק:

סיפר ששמע מהגה"ק החי' הרי"ם
וצללה"ה שצריכין ליתן שבת
והודאה על אשר גנו אור של שבעת
ימי בראשית כי לולי זאת הי' פוגמין
ח"ו בהאור היותר גדול וחשוב, והי'
ח"ו הפגם גדול מאוד ר"ל, עכ"ה"ק:
סיפר ששמע מהגה"ק מרן בעל החי' הרי"ם וצללה"ה שסיפר שהרבי

ר"ב וצללה"ה שידן ונתקשר עם הרה"ק מור"ש מקארלין וצללה"ה, ועל זמן המוגבל להוליד הנדוניא שהבטיח הה"ק מוהר"ש וצללה"ה ליתן למחותנו הרבי ר' ברוך זי"ע, קבצו החסידים שלו סכום המדובר, ונסע למעוזו לסלק, ובאמצע הדרך נדמנו לו מצות פדיון שבויים ונתן כל המעות, וכשבא אח"כ להרבי ר' ברוך זי"ע וסיפר לו המעשה אמר אליו הרבי ר' ברוך ממעוזו זי"ע עם מצות לא תסלקו אותי, ובע"כ נסע חזרה לביתו, וקבצו פ"ש סכום הנדוניא, וכשבא פעם השנית עם המעות במרכבה חשובה וכבוד גדול מאוד, הלך לקראתו הרבי ר' ברוך ממעוזו זי"ע ואמר בזה"ל על כבודו הגדול של הרה"ק מוהר"ש וצללה"ה, אם לעוברי רצונו כך, לעושי רצונו על אכ"כ, והי' לאנ"ש של הרה"ק מקארלין וצללה"ה חולשת הדעת מאוד מזה, גם להנה"ק בעצמו הי' מזה חולשת הדעת הרבה, ואח"כ בביתו שאל את הרבי ר"ב ממעוזו זי"ע מה זה אמרתם עלי עוברי רצונו והשיבו וכי לא כן הוא (בתמיה) שהשית גזר ח"ו

יבפורים פותח את השק וחוגר ואזר
א"ע בשמחה עכ"ה"ק:

סיפר ששמע פ"א ממרן הק' בעל החי' הרי"ם וצללה"ה שסיפר בזה"ל פ"א שאל איש אחד ממנו, לבאר לו את המדרש, (בפ' שמיני) שנבד ואביהוא הלכו אחר משה ואהרן ואמרו מתי ימותו שני זקנים הללו להיות השרה לנו, ותמה האיש הנ"ל ע"ד מדרש הזה דהאין רצו שאביהם ודודם ימותו משום שיגיע להם השרה, וסיים הנה"ק וצ"ל בזה, הנה האיש הריק והבור הזה (בל"א אמר „דער גראבער“) לא יוכל להבין שכונתם הי' לש"ש שאולי המה יכלו יותר לעשות טובה לכלל ישראל טפי ממה ואהרן נתרצו גם על מיתת אביהם ודודם כדי לעשות טובה לכלל ישראל עכ"ה"ק:

סיפר ששמע מפ"ק הנה"ק מרן בעל החי' הרי"ם וצללה"ה שאמר בשם הרי"ק וצללה"ה דהנה באמת האין יכולים לומר שמע ישראל וכי' ליחד שמו ית', רק עי"ז שכולל א"ע מקודם ק"ש בתוך כלל ישראל באומרו הבורח בעמו ישראל באהבה עי"ז יכולים לומר אח"ז ק"ש, עכ"ה"ק:

סיפר ששמע ממרן הגה"ק החי' הרי"ם וצללה"ה שביאר דברי המדרש (בחקותי) עה"כ חשבתי דרכי ואשיבה רגלי וכו' בכל יום הי' וכו' למקום פלוני אני הולך וכו' והי' רגלי אביאות אותי לביהכנ"ס וכו' היינו שבכל יום עלה במחשבתו לעשות מצות ביחידות או ללמוד בפ"ע, והי' רגלי מביאות אותו לבתי כנסיות היינו ברבים, עכ"ה"ק:

סיפר ששמע ממרן הנה"ק בעל חי' הרי"ם וצללה"ה שסיפר שהרבי ר' ברוך (ממעוזו) וצוקלה"ה אמר שמאד אני ירא מפני קאזאק וכ"ש כשיש לו חנית וכש"כ מחנה קאזאקין וכש"כ עם חניתים, ואעפ"כ מפני ספק

שיח שרפי קודש

מפני שנתעצלו חסר יוד משמותם, למה חסר דוקא יוד ולא אות אחר, ואמר שלכל עצם חסר "יוד" והבן מאוד: גם סיפר בשם הח"ר הר"ר בלום וצ"ל מפרשיסחא שפ"א הי' מוטע על משכבו וחושק לשאוף טאביק, ופידעלי עם טאבאק הי' מונח על השלחן, וחשב מה לעשות אם לילך אל השלחן לקבל לשאוף טאביק זהו הוא תאוה, ואם לא אלך זהו עצלות, והי' הולך אל השלחן וקיבל הפידעלי עם טאביק ותיכף הניחו מידו, ולא שאף הטאביק ויצא ידי שניהם ע"כ:

כתב לי ידיד'נ מהריר'ש ג"ר מה ששמע בעצמו מהרב'צ ז"ל, הצדיק הי"ד פינטשע וצ"ל מפילץ אמר פ"א דרך בדיחא לדודו הגה"ק החי' הרי"מ זי"ע בזה"ל מה שחסידים יכולים הכל, הם אומרים בשעה שהרבי ומקאצק זי"עו מקשקש בדלת מנענע כל הו' הרקיעים, השיב לו החי' הרי"מ זי"ע, באמת כך הוא, מי שאינו מאמין, שכשהרבי מנענע במצנפתו מתנענעים כל הרקיעים אינו יכול לקבל טובה הימנו ע"כ:

החי' הרי"מ זי"ע אמר בשם הרבי מלובלין זי"ע שני חסידים בעיר אחת הוא יותר מדאי, חסיד אחד, הוא פחות מהצורך, כ"א אחד וחצי, וכל א' יחזיק את עצמו להחצי ויהי' בטל לגבי חברו, והבי:

כתב לי ידיד'נ הרי"מ שי' מאוסטראווע.

אעתיק לו איזה גרגרים ממה שרשמתי מהרה"ח הרב'צ ז"ל:

סיפר הרב'צ ז"ל ששמע מהגה"ק מרן החי' הרי"מ זצוקללה"ה ששיבת אאצ"ה שליתן ג' לשונות לאורחים שחט ע"ז ג' בהמות:

עוד סיפר ההנה"ח הג"ל שפ"א הלך אביו הרה"ג ר' בנימין דוד ז"ל אל הרה"ק מוהרי"ח מקוזמיר זצלה"ה ולפח

ח"ו גזירה ואתם מבטלים אותה, חזר ושאלו שוב ואתם לא כן עושים (בתמיהה) ועוד לפי"ו מהו הפי' של עושי רצוננו, והשיבו שאני עושה מתחילה שיהי' רצון השנית על טוב לישראל, ואין אני צריך שוב לבטלו אלא מתחילה גזיר רק כל טוב לישראל, עכלה"ק

סיפר שהציע בעצמו לפני אדמו"ר הגה"ק מרן בעל שפת אמת וצללה"ה שמש"ש רז"ל במס' סוכה כ"ח דגשמים בחג הוא סימן קללה וכו' משל לאדם וכו' דזה קאי רק בארץ ישראל משא"כ בחו"ל, והיינו דהתם בארץ ישראל בתשרי אינו זמן גשמים רק ממרחשון ואילך בו' בו ב"ז בו, וע"כ אם ירדו גשמים בסוכות דהוי שינוי טבע בכדי שיצאו מהסוכה, לכן שייך משל הנ"ל דחו"ל, אבל בחו"ל דמהטבע אז להיות זמן גשמים א"כ גם אם ירדו גשמים בסוכות ל"ש משל הנ"ל, דאין זה שינוי הטבע בשביל ישראל שיצאו מהסוכה דכן הוא הטבע בחו"ל אולם בהיפך אם לא ירד גשמים בסוכות יש סימן שהשנית רוצה שישאל ישרו בסוכות דשניה הטבע בשביל זה, אבל אם ירדו גשמים אין זה שום ראי' דכן הוא הטבע, והסכים הגה"ק אדמו"ר מרן בעל השפת אמת וצוקללה"ה לדברי הרב ר' בן ציון וצ"ל כן שמעתי מפה הרב'צ ז"ל (וכן כתב הרי"מ ג"י הנ"ל). (אמר המאסף) ושמעתי שאדמו"ר שליט"א הי' מיישב קושיות התוס' סוכה דף ב' ע"א ד"ה כי כו' עפ"י הנ"ל דאף שיעשה תורה, ולא יכול הגשמים לירד בהסוכה, אך גשמים דבי' קללה הוא בא"י ושם היא שינוי טבע, אם יורדים גשמים בחג, והבין:

א"ה שמעתי בשם הרב החסיד ר' בן ציון מאוסטראווי ז"ל שסיפר בשם הגה"ק החי' הרי"מ מגור זצ"ל שהקשה על הפסוק והנשיאים הביאו כתב רש"י ז"ל כתיב חסר יוד כו'

ממרו ה' החי' הרי"מ זצלה"ה שאמר בזה"ל הנה בימים הקודמים לא הי' כ"כ ידיעות בעולם ואעפ"כ נהגו א"ע כראוי וזעה יש ידיעות יותר, כי כל אברך יודע שיש אלוקי בעולם ואעפ"כ בעת בואו למעשה אינו עושה כראוי, אכן אולי חייבים בזה האבות שקלקלו את בניהם, לכן תראו שאתם לא תקלקלו את בניכם ח"ו, עכלה"ק:

עוד סיפר הרב"צ ז"ל בשם החי' הרי"ם זצלה"ה שאמר פ"א בזה"ל דאין לנו יראה אפילו כזבוב, דהלא גם בעת שהאדם מרגיש נשיכת זבוב על מצחו, מעבירה בידו, ואין לנו אהבה אפילו בעד גדול (גראשין בל"א) דבעת שאדם מוצא גדול על השוק הוא משפיל א"פ על הארץ ומגביהה עכ"ל: ע"כ מהרי"ם שי' הנ"ל.

עוד גרגיר אחזי ממה שיש בזכרוננו מן הרה"ק הרב"צ ז"ל הנ"ל בשם רבו הגה"ק החי' הרי"ם זצוקלה"ה זי"ע ביאור עמ"ש רז"ל במס' אבות ולא עם הארץ חסיד היינו משום שסוגיות הגמ' בכ"מ לומר, „או אינו" וכו', היינו שאין הגמ' בוטחת על דעתה וסברתה שאמרה וחוששת אולי טעות הוא עד שמבררת את דבריה, משא"כ „העם הארץ" שאין לומד הגמ' ואין יודע מזה, הוא מעמיד הרבה על דבריו שהמה בדורים ודעתו הוא יתד שלא תמוט וסובר שכל"מ שאומר הוא אמת ויציב ולא זזו הדרך להעמיד ע"ע, ולזה אמרו ולא עם הארץ חסיד, עכלה"ק: גם זה מהרי"ם נ"י הנ"ל.

אלה ד"ת השגתי מאת הריעב"ץ שיחי'. ומתחילה אעתיק לו מה ששמעתי מפ"ק הגה"ק הה"צ מאוס-טראווע זצוקלה"ה שסיפר בזה"ל הנה הה"צ המפורסם מהר"ר רבי חיים דוד זצוקלה"ה המכונה דער פיעטערקאווער דאקטאר שמע אסתפקתא במתיבתא

דריעץ

ילקח אותי עמו, ושמעתי אז שהה"ק זצ"ל שאל לאבי ז"ל למה נקרא ארץ ישראל, ולא נקרא ארץ אברהם, או ארץ יצחק וכו' הרה"ג רב"ד ז"ל הנ"ל הי' נשיא ממוצא א"י אזו, והשיב לו אבי ז"ל דאם היתה נקראת ארץ אברהם הי' לישמעאל ג"כ חלק בה, ואם ארץ יצחק הי' גם לעשו חלק בה, לזה נקראת ארץ ישראל, אז אמר לו הרה"ק זצ"ל הנ"ל בזה"ל לא כן הדבר אלא הדבר הוא שנקראת ארץ ישראל לאמר שכל אחד שנוהג א"ע כישראל יש לו בה חלק עכלה"ק:

עוד סיפר הרב"צ ז"ל, שפ"א בהיותו עם הגה"ק מורו"ו מסטריקאווי זצלה"ה בציונות חדא התחיל הה"ק זצ"ל לדבר חסידות ולא הטח הרב"צ ז"ל את אוננו לדבריו, והרגיש הה"ק זצ"ל בזה ואמר אליו בזה"ל תאמין לי בן ציון, כי אין אני רוצה לדבר חסידות, כי המתכבד בקלון חבירו אין לו חלק לעה"ב וכש"כ מתכבד בכבודו של מקום ב"ה, אולם מורי הרה"ק מקאצק זצוקלה"ה שאל אותי פ"א אם אני מדבר חסידות עם אברכים ואמרתי לא, ואמר אלי לא טוב הדבר אשר אתה עושה, אלא תדבר עמהם ואז כששמע החסיד הרב"צ ז"ל מזה, נתן אוזן קשבת לדבריו, וכשסיפר הרב"צ ז"ל מזה אמר שבשעת שאמר הדברים—המתכבד בכבודו של מקום ב"ה עאכ"ו"כ—היו הדיבורים כ"כ בהתלהבות גדול מצומק לבבו הטהור עד שכמעט אחזו חיל ורעדה עכ"ל:

(א"ה), וגאמת הדברים הנ"ל מרפסין איגרא ובפרט לאנשים כמונו להזהר מאוד שלא נתכבד בד"ת או בעת הדיבורים של חסידות, והשית' יכסר נא"ה אולי נקרא זה „ודאשתמש בתנא" אבל הדמיון להתכבד בקלון חבירו ולדרוש ק"ו קשה להבין: גם סיפר הרה"ח ז"ל הנ"ל ששמע

שיח שרפי קודש

יכנסו ישראל לארץ ישראל בכונה פשטיות בשביל שהיא ארץ זבת חלב ודבש והג"ה מהמעתיק, עד"ש (פסחים ד"ח) לענין פירות גינוסר בירושלים ע"ש ע"כ, לזה אמרו המרגלים מה שאמרו, ואעפ"כ יכנסו, ואז יהי כוונתם בלתי לה' ית' לבדו, וסייפם הה"צ זצ"ל בזה"ל כן אמרתי מכבר, ועתה נראה לי שזה הוא הענין שאמרו ושם וכו' אנשי מדות כו' היינו בעלי מדות טובות שנוהגין כשורה זה עם זה, והיינו דבקרא נאמר לא בצדקתך וכו' כי ברשעת הגוים וכו' (בפ' עקב) וע"כ מכיון שגם המה מתנהגים כשורה לזה יש לחשוש מלכנס לא"י כעת עכ"ל הק' :

ד) אמר בזה"ל אם הישראל רואה בסדר בראשית אז לא יתרעם ח"ו עוד על השמ"ת ויקבל הכל באבה שמצינו שם ביעקב אבינו ע"ה שהי' לו צרות רבות ר"ל, אחר שניצל מעשו בא עליו לבן ואח"כ מעשה דדינה בתו ומזה הצרות נעשה תורה, שהנה אם כל התורה כולה הי' כתובה בשלימות כתיקונה רק חסר אות אחת מן "שכם" או "חמור" או הס"ת פסולה, א"כ חזינן מזה שמן צרות ישראל נעשה אח"כ תורה, וא"כ על מה מתרעם ח"ו, עכ"ל הק' :

ע"כ מעת הריעב"ן שיחי'.
יומא דהלילא של הרה"ק מהר"ם מבלענדוב זצ"ל י"ז לחודש מנחם אב שנפטר בשנת תרפ"ז לפ"ס זיע"א.

אלה הד"ת שמעתי מפ"ק הרה"ח הגדול והמפורסם בעולם לשבח מוה"ר רבי בן ציון זצ"ל.
א) סיפר שמע מפ"ק הרה"ק אדמו"ר דאלכסנדר זצוקלה"ה שסיפר האין נעשה הרה"ק ה"ר רבי דודל לעלעווער זצוקלה"ה לחסיד בתחילתו

דריקעא נידון אם התרופה הנקרא רעבארבערע בל"א הוא רפואה באמת? ונידון אם ע"י תעניות יכולים לבוא למדרגות? והחלטה היתה שהרעבארבערע הוא רפואה, וע"י תעניות אינם יכולים לבוא למדרגות, עכלה"ק, וזה שמעתי מפ"ק הגה"ק הנ"ל זי"ע אמן. וזה מרגליות יקרה מפז לדעתי :

א) וגם אני מעתיק לו גרגרים אחדים ממה שמעתי מפ"ק הגה"ק הה"צ מהר"ם זצוקלה"ה מבלענדוב שאמר בזה"ל לפרש מ"ש בפ' ויחי שמעון ולוי אחים היינו עפ"י מה שהוכחנו מכבר שכמו שאין שם למלאכים אלא כפי שליחותן כמ"כ השבטים לא נקראו אלא ע"ש עבודתם. והיינו שמעון אותיות שם עון, ולוי הוא לשון התחברות, והיינו שהאדם צריך להיות לו ב' בחינות הללו א) שפלות ופניות ולב נשבר שהוא מלא חטאים, ואפילו מצותיו שעשה המה שלא כתיקונה, וזהו שם עון, אולם גם לבחינה הב' צריך הוא לב שמח שידע שמ"מ הוא דבוק בהש"ת ומתווכר אליו ית' וזהו "לוי" ח"ש, שמעון ולוי אחים כו' פי' שצריך להיות לאדם ב' הבחינות אלה יחד לב נשבר ולב שמח, עכלה"ק :

ב) גם שמעתי מפיו הק' זצוקלה"ה שסיפר בימי נעוריו הי' מסגף א"ע הרבה מאד ונתודע מזה לאביו הק' זצוקלה"ה ואמר אליו בזה"ל הנה לא תסגף את עצמך כי אני ג"כ סגפתי א"ע והי' לי חרטה, אז השיב לו בזה"ל אתה סגפתי והי' לך חרטה ואני ג"כ מסגף א"ע בכדי שיהי' לי חרטה, שוב אמר לו אביו הק' זצ"ל עכ"פ לא תסגף א"ע בשינה עכלה"ק :

ג) עוד נגזיר שלישי מהה"צ דבלענ-דוב זצוקלה"ה ששמעתי מפיו הק', שאמר לתוך ולהמליץ על המרגלים שהיו באמת צדיקים ולמה עשו זאת? רק שכל כונתם הי' לש"ש, שרצו שלא

פטירתו אמר ליסע להרבי מלובלין זצ"ל מצד שגם הוא נתן לו מעטש כמו הרבי מליזענסק זצ"ל, עכ"ל:

ב) סיפר שפ"א התנצל א"ע לפני הגה"ק אדמו"ר מרן בעל השפת אמת זצוקלה"ה שאין לו זכרון... והשיב לו בזה"ל, שצריכים ליתן שבח והודאה להשי"ת ע"מ שנותן שכחה לעת הזקנה בכדי שיהי' יכולת ע"ז לקבל כל המאורעות שעברו על כל אחד ואחד עד ימי הזקנה עכ"ל:

ג) סיפר ששמע מפ"ק הרה"ק הרבי מאלכסנדר זצוקלה"ה בזה"ל מעולם לא אמרתי „אני” ואיך בל"א כי לשון איך (בל"א) שייך להקב"ה, וז"ש „אנכי ד' אלקיך” וכו' עכ"ל:

ד) סיפר ששמע מפ"ק הגה"ק מרן בעל החי' הרי"ם זצוקלה"ה, בעת הדלקת נר חנוכה סיפר מעשה הזה, פ"א באו חסידים אל כ"ק הרבי מלובלין זצוקלה"ה, והביא אחד מהם מתקא עבור אחר, וכשהביט הרבי זצ"ל בהפתקא רקק הרבה, ולמחר התיישב החסיד הנ"ל להביא הפתקא שוב אל הרבי זצ"ל, וכשהביט בו אמר האיש הזה מאיר וזורח בכל העולמות, ואמר בזה"ל בפעם הראשון הי' האיש המוזכר בהפתקא שחק בקארטין, ובזמן הב' הי' מדליק נר חנוכה, ולזה הפליא או פעולתו ומדרגתו, וסיים הגה"ק החי' הרי"ם זצ"ל א"כ מוכח מזה דבעת שהאדם עושה מצוה הוא מאיר וזורח בכל העולמות, עכ"ל:

ה) סיפר ששמע מהגה"ק מרן בעל החי' הרי"ם זצוקלה"ה שהסביר הענין שמצינו בחנוכה מהדרין, ומהדרין מן המהדרין יותר מבכל המצוות, הלא בכל מצוה קי"ל דהידור מצוה עד שליש, רק הענין הוא דחנה באמת שמן טמא הי' על ח' ימים אלא

בתחלתו הי' מסנף א"ע בסגופים מאד, ובחורף בגלגול שלג, ובקיץ בחולעים, ומיראוקעס בל"א והי' לו חנות, ובעת שבאו קונים לחנותו אמר להם למה לא תלכו לחנותו של פלוני לקנות, הלא הוא יותר הגון וכשר ממני, או לפלוני שהוא יתום ואלמנה ר"ל שמצוה לתומכם, ופתאום שמע שיש חסידים, ואמר לילך להוודע מה טובם, ופגע בחסיד אחד שחזר מרבו, ושאלו מה שמעת מרבך, השיבו שאמר תורה עה"כ אם תכבסי בנתר וכו' נכתם וכו', ושאלו אי' מקום כבודו השיבו „ליזענסק” ונסע לשם תומ"י:

ובאמצע הדרך עבר עיר לאנצוט, ושמע שיש שם בהעיר איש

מכובד, הוא הרה"ק הרבי מלובלין זצוקלה"ה ורצה להתאכסן בביתו, וכבואו לפניו, שאלו למה ירצה כ"מ להתאכסן דוקא בביתי, והשיב הרבי ר"ד זצ"ל מצד שבביתו הי' בטוח על המאכלים שהמה בכשרות גדול, ואז ציוה הרבי הק' מלובלין זצ"ל להממשש שלו שיתן לו ב' פעטש, ולהוציאו לחוץ, וכן עשה, ונסע משם לליזענסק, וכבואו לפני הרה"ק הרבי בעל „נועם אלימלך” זצוקלה"ה שאל להרבי ר"ד זצ"ל מי הוא האיש היותר זהיר וכשר שבעירך, והתריש הרבי ר"ד זצ"ל איזה רגעים מה להשיב, ואם הלא באמת הוא בעצמו היותר כשר, ותומ"י ציוה הרה"ק הרבי ר"א זצ"ל להממשש שלו ליתן לו ב' פעטש ולהוציאו החוצה, ובעת שלוש סעודות בשב"ק החליט בדעתו לילך לשלחן הרבי הק' ז"ל לעת ערב שלא ירגישו בו ואם גם עתה ירגיש בו ויצוה ליתן לו פעטש, מדוע יתפעל מזה, הלא כן ראוי וישר להכות לאיש פשוט ובור ורזק כמוני וכי"ב, ובבוקר כשבא ברעיון הזה שוב לפני הרבי הק' ז"ל עמד הרבי זצ"ל מכסאו לקראתו ואמר לו שלום עליכם ר' דוד"ל, ואחר

שיח שרפי קודש

18

הנ"ל, ותומ"י הלך הרבי הק' מקאצק זצ"ל עם הרה"ק ר"ב זצ"ל אל כ"ק הרבי הק' דפשיסחא זצ"ל להמליץ על הרה"ק ר"ב זצ"ל, וכבואם אל הרה"ק הרבי דפשיסחא זצ"ל התחיל הרבי הק' דקאצק זצ"ל לחנן את פני הגה"ק הרבי דפשיסחא זצ"ל, לאמר מה חטא האיש הזה, הלא סוף כל סוף לא קבל פני הרב דזעלעכאוו, רק רצה זאת, ועל מחשבה לבד מדוע יכבד עווננו כ"כ, והשיב הרבי הק' דפשיסחא זצ"ל בזה"ל הלא הסיבה שלא הוציא מחשבתו הזאת מכח אל הפועל לא מצדו ה', אלא מפני שהזמנתי לו עגלה שנסעה לפשיסחא בלי הפסקה באמצע, וגם שלא רצה הבע"ג בשו"א להמתין בזעלעכאוו, וזולת זאת ה' בטח מקבל פני הרב בזעלעכאוו, כ"ז סיפר הרה"ק ר"ב זצ"ל בעצמו שה' המעשה עמו בפשיסחא, וסיפר מזה אל הרה"ח ה"ר ב"צ זצ"ל הנ"ל:

(ח) סיפר ששמע מהגה"ק מרן החי' הרי"ם זצוקלה"ה (בפ' ברה) שאמר בשם הגה"ק הרבי ר' זושא זצוקלה"ה לפרש הכ' וכי תאמרו מה נאכל בשנה וכו' וצויתי את ברכתי וכו', ופי' הגה"ק הרבי ר"ז זצ"ל הנ"ל, שבאמת אם לא יאמרו כן ה' תבואה הרבה ושובע בעולם בשנה הז' גם בלי שום ציווי מאת ד' ית' על הברכה, אולם אם תאמרו מה נאכל וכו' אזי בהכרח לצוות את ברכתי וכו', וסיים הגה"ק מרן בעל החי' הרי"ם זצוקלה"ה בזה"ל הנה העולם אומרים על הרבי ר"ז זצ"ל שלא ה' למדן, ובאמת לא כן הוא מוכח מדברי תורה הזה, שמשמע ומוכח מתורה הנה"ה שה' גאון, עכלה"ק: (ט) סיפר שש"א בעת שבא אל הגה"ק מו"ר מרן החי' הרי"ם זצוקלה"ה שאלו רבו זצ"ל לאמר האם אמת הדבר שסיפר לי זינדיל, והוא ה' חסיד ומופלג מאנ"ש באוסטראווען שאתה

דשמן טהור ה' רק על יום א' ודל"ק ח' ימים, ובאמת צ"ל הא קיי"ל דטומאה הותרה בצבור, וא"כ למה ה' צורך בהנס, אולם משום דעכ"פ הידור מצוה יש יותר בשמן טהור, וא"כ כל הנס ה' מצד ההדור, לזה יש במצוה הזה מהדרין, ומהדרין מן המהדרין, עכלה"ק: (ו) סיפר שפ"א שמע מהגה"ק בעל החי' הרי"ם זצוקלה"ה מה הוא חסיד? ואמר נאמר בפסוק מי הוא חסיד, שנ' וללוי אמר וכו' לאיש חסידך האומר וכו' ואת בנו וכו' ובריתך ינצרו, זהו חסיד, עכלה"ק:

(ז) סיפר ששמע מהרה"ק הר"ב זצוקלה"ה שסיפר מעשה שהי' עמו אצל הגה"ק הרבי דפשיסחא זצוקלה"ה פ"א נסע אל הרה"ק מרן בפשיסחא זצ"ל, והנה לפניו ה' דרך הנסיעה שהעגלה נסע באמצע הדרך מעיר לעיר עם אנשים עד שהגיע למחוז חצונו, ואז נסע העגלה אל עיר הראשונה וזעלעכאוו מקום משכן הרה"ק מהו"ר שמעון דייטש זצוקלה"ה, והי' בדעתו לילך בהעיר לקבל פני הרב זצ"ל הנ"ל, ופתאום בתוך כך בא עגלה שנוסע לפשיסחא בלי שום הפסקות והעמדות בהעירות שבין זעלעכאוו ופשיסחא, ותומ"י רצה הרה"ק ר"ב זצ"ל הנ"ל ליסע עם העגלה הזה אולם ביקש מבעל העגלה שימתין מעט עוד בזעלעכאוו, עכ"פ רבע שעה ולא רצה ונסע תיכף, וכבואו אל הרה"ק הרבי בפשיסחא זצ"ל לא רצה ליתן לו שלום, והי' מזה להרבי ר"ב זצ"ל עג"נ גדול מאד, ויצא חוץ אל הבהמ"ד, וסיפר מזה אל הגה"ק מרן הרבי דקאצק זצוקלה"ה, שהי' אז בבהמ"ד בפשיסחא, התחיל הרבי הק' דקאצק זצ"ל לשאלו מדרך ואופן הנסיעה האין ה', וסיפר לו מכא וכל, והרגיש הרבי הק' מקאצק זצ"ל שזאת היתה הסיבה של הקפדת הרבי הק' זצ"ל דפשיסחא, מצד שרצה ליקח שלום אצל הרה"ק ר"ש זצ"ל

שית שרפי קודש

הצרב י 19

המשא של הבלי העולם, ע"כ להק':
(יב) סיפר ששמע ממור' הגה"ק
הח'י הרי"מ זצוקללה"ה
שפי' מ"ש השי"ת לקין למה חרה לך
ולמה נפלו פניך וכו' הלא כן הוא
באמת שצריך האדם להיות נפל פניו
ובעג"ג באם השי"ת לא קבל מנחתו,
אולם אם באמת נפל פניו של קין ע"ז
הי' באמת טוב וישר, אכן אם נפל פניו
רק מצד שהשי"ת קבל מנחתו דאחיו
הבל, זהו אינו מדה טובה, וז"ש השי"ת
לקין למה חרה לך ולמה וכו', פי' מפני
מה נפלו פניך אם מפני שממך לא
קבלתי המנחה, או מפני שמאחיד קבלתי
המנחה, עכ"ה"ק:

(יג) אמר הרה"ח הרב"צ זצ"ל פי'
הכ' (בפ' בראשית) ועתה
פן ישלח ידו ולקח וכו', ולכאורה מהו
החשש הגדול הזה, אולם הכונה בזה,
דהנה אחר החטא לא הי' אפשר התיקון
אלא בעונש מיתה של הגוף ונרקב
בקבר וע"ז נתבטל הזוהמא ממנו,
וכמו"ש דכ"ז שלא נרקב הגוף לנצח
מנוחה להנשמה, ולזה אמר הכ' ועתה
פן ישלח ידו וכו' וחי לעולם וכו' ולא
יתוקן החטא ח"ו ולזה וישלחהו וכו'
עכ"ל:

(יד) סיפר ששמע מפ"ק מור' הגה"ק
הח'י הרי"ם זצוקללה"ה
הענין שכ"א מישאל נקרא "יהודי" הוא
ע"ש יהודה, דהוא ע"ש שבח והודאה,
וכמו"ש (בפ' ויצא) הפעם אודה את ד'
וכו', ופי' רש"י ז"ל שנטלתי יותר מדאי
על הלקי וכו' משמע מזה דכ"א מחויב
ידע דכל מה דהשי"ת עושה עמו הוא
יותר מהמגיע לו ולזה נקרא "יהודי",
עכ"ה"ק:

(טו) סיפר שבהיותו צעיר לימים שמע
פ"א מזקן אחד דמאננשאו
והוא עיר מולדתו של מור' הגה"ק
הח'י הרי"ם זצוקללה"ה שסיפר שפ"א
בעת שהי' הגה"ק הח'י הרי"ם זצוקללה"ה

שאה חלוש כ"כ, וכי הי' אז חלוש כ"כ
שלא הי' יכול ליקח משא עשרה
לטראות בידו והשיבו והרב"צ ז"ל הן,
או אמר אליו בזה"ל שאין רוצים
במרום יותר מכפי כוחו של האדם,
ולזה אתה שאין לך כח די כפי כח
שלך, אכן חדע שכל קצת הכח שלך
תתן אליו ית', וז"ש הכ' ברכו ד'
מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע
בקול דברו וכו', היינו ישראל, דהנ'
מלאך הוא שליח וכן ישראל נשלח
להעולם הזה שיעשה רצון השי"ת, גבורי
כח וכו' שהמה גבורים על הכח שלהם
ציתן אל עושי דברו ולשמוע בקול
דברו, עכ"ה"ק:

(י) סיפר שפ"א בהיותו באלכסנדר
דיבר עם אדמו"ר מרן הק' בעל
השפ"א זצוקללה"ה שהי' אז שם, וסיפר
לו הגה"ק מרן בעל השפ"א זצ"ל ששמע
מזקינו זצוקללה"ה לפרוש המתני' באבות
(פ"א מ' י"ד) אם אין אני לי מי לי
וכו', היינו דהנה כל אר"א מישאל
נשלח לעולם הזה לתקן איזה דבר,
ולדבר שנשלח זה לא יוכל שום אדם
לתקנו אלא הנשלח דזה, ובכל עת וזמן
יש דבר אחד לתקן, וז"ש המתני', אם
אין אני לי לתקן הדבר שבאתי לעולם
הזה לתקן, מי לי לתקנו שא"א לאחר
לתקנו, ואם לא עכשיו אימתי, הא דאח"ז
הזה הוא זמן ועת בפ"ע על דברים
אחרים לתקן, ולאחר כ"ז באם שלא ידע
האדם המתקן שהוא רק אבר אחד מן
האברים ואין באפשרו לעשות שום
פעולה בפ"ע אלא באמצעות כל יתר
האברים, היינו בתוך כלל ישראל, לא
יפועז כלום, וז"ש וכשאני לעצמי מה
אני, רק ביני לכלל א"ע בתוך כלל
ישראל עכ"ה"ק:

(יא) סיפר שפ"א אמר אליו הגה"ק מור'
הח'י הרי"ם זצוקללה"ה
אם אתה חלוש כ"כ כמו ששמעתי
אומרים עדיך אזי תשליך מעליך

ילד כבן ד' שנה בעת ששחק עם הילדים חבריו ורדפו אחריו לתפסו, והי' זה אצל הנהר שבמאנגעשאו, ובצד אחד עמדו ב' נשים והילדים רדפו אחריו, ולא הי' אז שום עצה להמלט מחבריו הרודפים אחריו אלא או שירוך להנהר או שירוך לצדו בין ב' הנשים שדברו יחד ורך להנהר, ולאח"ז שאלו אותו למה ראה לעשות זה ואמר להם שהנה רוצ' אמרו שלא לעבור בין ב' נשים לזה מוטב להסבע בנהר ולא לעבור ע"ז ח"ו, עכ"ל:

[וסיים ע"ז החסיד הגדול הרב"צ זצ"ל הג"ל שממעשה הזה הוא נתפעל יותר ממה ששמע הרבה פעמים מפ"ק מו"ר הגה"ק הנ"ל שבעת שהי' ילד כבן ה' שנה הי' לו גלוי שמאל הנביא ע"ה, וסיים אז ג"כ החסיד הנ"ל שבימים הקודמים לא הי' שום יום שלא יזכור ברבו הק' זצ"ל הג"ל, וגם עתה לעת זקנתו שתש כח הזכרון שלו, מ"מ שבת קודש לא יעבור שלא יזכור ברבו הק' זצ"ל זיע"א עכ"ל]:

טז סיפור מעשה נורא ויקרה, פ"א הי' עם מו"ר הגה"ק בעל החי' הרי"ם זצוקללה"ה ביחד על ברית מילה, ובאמצע הסעודה ציוה הגה"ק מרן החי' הרי"ם זצ"ל לחסיד אחד מיצרעסלאו שיספר המעשה בקול רם, וסיפר החסיד הזה בזה"ל, פ"א הי' אחד מחסידי הרה"ק דבארדיטשוב זצוקללה"ה ומסחרו הי' עם שוורים ופ"א כשי' לו סחורה הרבה הוול השער של שוורים באופן שראוי לו הפסד מרובה, ונסע לרבו הק' דבארדיטשוב זצ"ל, והציע מזה לפניו, והשיבו בזה"ל האם אתה עוסק לפעמים באיזה מצוה והשיבו הן שאני מוהל, ושאלו שוב מה אתה עושה באם שוב מהנימול דם הרבה ח"ו אחר המילה [הנקרא בל"א ס'בלטטן], השיבו שעושה כך וכך, אז אמר אליו רבו הק' זצ"ל אני נותן לך

עשב אחד ובאם שיוזב עתה ח"ו מנימול דם הרבה, אזי תכבוש על המילה עשב הזה ויתרפא בעוהשית תומ"י, ושאלו החסיד הנ"ל שוב מה לעשות בעסק השוורים, והשיבו רבו הק' זצ"ל הלא אמרתי לך שכאשר יוזב מעתה דם מהנימול אזי תכבוש העשב ויתרפא אי"ה תומ"י, ובאמצע המעשה, בעת שסיפר מתשובת רבו הק' זצ"ל שהשיב הלא אמרתי וכו' אמר הגה"ק החי' הרי"ם זצ"ל בזה"ל, הגה"ה הזה, דמשמע דהי' הסוחר הזה חסיד, דלא שאל שוב בנידון השוורים והבין את תשובת רבו הק' זצ"ל עכ"ה"ק ונסע לביתו, ובאמצע הדרך בעת שהי' בעיר אחת באכסניא נתודע עפ"י מקרה שבן הבעל האכסני' הוא ערל, ושאל לבעה"ב מדוע לא מל אותו, והשיבו שמתו אחיו מחמת מילה ר"ל, ושאלו האם הי' עצה ע"ז מה נתת עבור זאת, השיבו הבעה"ב אני מרוצה ליתן סך ד' מאות ר"כ באם הי' לי אפשרות למולו מבלי חשש שימות ח"ו כאחיו, אז אמר אליו הסוחר הזה אני אמול אותו על אחריותי והניח הסוחר בערבון כנגד ג"כ ד' מאות ר"כ, שבאם ימות יפסד הד' מאות ר"כ, והי' תנאי שימתין הסוחר עד ד' שבועות אחר המילה לראות אם לא יווק ח"ו, ואחר המילה התחיל לזוב דם הרבה ר"ל, וכבש בעשב שלו ונתרפא, ובתוך כך נתייקר השער של השוורים, ורצה ל"סע לביתו למכור השוורים אולם הבעה"ב לא רצה באומרו שימתין עוד עד זמן המוגבל ד' שבועות, ובעוד איזה ימים שמע שנתייקר עוד יותר השער ורצה לחזור לביתו אולם הסוחר לא רצה בשו"א כנ"ל, עד שהמתין הד' שבועות ולקח כל הח' מאות ר"כ ד' שלו וד' של בעה"ב, ובתוך כך נתייקר השער מאד ומאד, וחזר לביתו ומכרם במקח מרובה, אז נסע שוב לרבו ואמר אליו בזה"ל מו"ר, הנה ד' מאות ר"כ שכר המילה

שיח שרפי קודש הצרב וא 21

המילה שיין בודאי אליכם ושלכם הוא, אלא גם מה שהרווחתי בהשוורים סכום רב מאד כזה שיין לכם ג"כ חלק, ע"כ סיפר החסיד הנ"ל, ובעת שגמר דברים אלה, אמר הגה"ק החי' הרי"ם זצ"ל אליו למה לך לספר זה, כ"ו שמע הרב"צ זצ"ל על הברית מילה שהי' ביחד עם מו"ר הנ"ל זצוקלה"ה זי"ע אמן:

כל הנ"ל נשלח לי מידיו הרי"ם שי' מאוסטראווע מה ששמע בעצמו מפי החסיד המפורסם הנ"ל.

ב"ה ב' תרומה ב' דר"ח אדר א'.

אלה הדברים רשמתי מכבר בע"ה אשר שמעתי אותם מפה הרה"ח הרב ר' בן ציון זצ"ל.

א) סיפר שפ"א סיפר לו ביחידות הרה"ק מרן מאלכסנדר זצוקלה"ה, שפ"א היותו אצל מו"ר הגה"ק מפשיסחא זצוקלה"ה התפלל תפילת שחרית בהבית שהי' סמוך לבית רבו הגה"ק זצ"ל הנ"ל, והתפלל בקולות ותניעות מאד, וכדרך כל המתפללים אז, אולם למו"ר זצ"ל הנ"ל לא נראה זה הדרך בהתפילה, ובתוך כך באמצע התפילה בא מו"ר הק' זצ"ל, והפסיק תומ"י מהקולות ותניעותי, אולם ברגע התיישב בדעתו לאמר מה לי עתה עסק עם רבי הלא אני עומד עתה לפני השית' וא"כ מ"צ עסק עם רבי וחזר תומ"י והתפלל בקולות ותניעות כמתחילה, ואחר התפילה קראו מו"ר זצ"ל לביתו ואמר לו בזה"ל, העניך היום נהנתי מתפילתך, כ"ז סיפר הה"ק מאלכסנדר זצוקלה"ה להרה"ח רב"צ ז"ל, וסיים הרה"ח רב"צ ז"ל שבעת שאמר לו הדיבורים מה לי עסק עתה עם רבי הלא אני עומד עתה לפני השית', הי' הדיבורים בהרגש רב ובהתלהבות גדול, שאחזו חיל ורעדה ופחד גדול מאמיתת

הדיבורים היוצאים מפי כהן הגדול זצוקלה"ה זי"ע אמן:

ב) סיפר ששמע מהה"ק ר' אלעזר ביאליסטאקער זצ"ל פי' הגמ' (בפ"ק דמס' ר"ה) למה תוקעין וכו' לערבב את השטן, היינו עפ"מ"ש בירושלמי (הובא שם בתוס' ז"ל) כד שמע וכו' בהיל וכו' ע"ש וע"כ מזה גופא מערבבין אותו, שהנה השטן טוען בקטרונו רח"ל שישראל לא שמרו את התורה כראוי, ואין רוצה לקבל טענותם של מליצי יושר שמתרצים זאת בסיבת דאגת בני' בפרנסתם ורוב טיירתם שעי"ז המה בהילים ואינם נותנים ללבם לעשות מה שמוטל עליהם, וא"כ עתה שגם הוא בהיל מצד שטובר שבא יום משפטו כמ"ש הירושלמי הנ"ל, א"כ בזה נסתתמו טענותיו שהרי הוא בעצמו בעת שיש לו דאגה הוא בהיל וא"כ שפיר יש ללמד זכות על ישראל מגודל טרדתם ודאגתם מפרנסתם כל השנה עכלה"ק:

ג) גם סיפר ששמע מהה"ק זצ"ל הנ"ל שאמר לפרש הגמ' שדרשו עמ"ש והי' חייך תלואים וכו' זה הקונה פת פלטר וכו' והקשה הרב ז"ל הנ"ל וכי מפני שצריך לייך לאופה הוי בזה חייך תלואים, ואמר ז"ל שהנה הפ' מסיים ולא תאמין בחיך וכו' היינו שלא תאמין שלמחר תמצא ג"כ לקנות ועי"ז שפיר חייך תלואים וכו' כי סבור שלמחר לא ימצא שוב לקנות עכלה"ק: ד) סיפר ששמע מהה"ק מרן החי' הרי"ם זצוקלה"ה שאמר פי' הכ' (תהלים קי"ב) אשרי איש ירא את ד' פי' שהאיש הירא את ד' אין לו רצון רק ביראת ד' ית' א"כ ממילא במצותיו חפץ מאד, כי אין לו חשק אחר אלא בעבודת השית' עכלה"ק: ה) סיפר ששמע מכ"ס אדמו"ר מרן החי' הרי"ם זצוקלה"ה שאמר (בפ' משפטים) הענין של רציפת האתון

האוזן, דלכאורה צ"ל וכי משום שפגם
אזנו במה שלא עשה כמו ששמע בהר
סיני לא תגנוב כו' או עבדי הם וכו',
היתכן שנפגום אזניו יותר? והירץ
אדרבא זהו תקונו, וכמ"ש במס' אבות
כל שחכמתו מרובה ממעשיו וכו' ולא
אמרו כל שמעשיו מועטין מחכמתו הרי
מזה דעיקר הקפידא הוא ע"מ ששומע
ויודע הרבה ואין עושה, ולזה יותר טוב
שלא ישמע כ"כ, ולזה תרצע אונג, כי
ראינו בו ששמע בהר סיני ולא עשה
כמו ששמע לזה מוטב שלא ישמע עוד
כ"כ וכנ"ל עכ"ה"ק:

(ו) סיפר ששמע ממרן זצוקללה"ה הנ"ל,
שאמר ע"ה הרש"י ז"ל בפ'
משפטים שלא לילך לערכאות וכו' דהנה
יש ב' סברות שמצווין לילך לדייני
ישראל, (א) משום שדינן כדין, (ב)
שוה גופא הוא מצוה לילך לדייני
ישראל כשיש שאלה או ספק או ריב,
וא"כ אפילו אם הדייני עסקו דנין
כדייני ישראל בזה חסר עדיין מעלה
הב' הנ"ל:

ולאמר אז דברי הר"ת ז"ל שאמר היפך
הפילוסופים שהמה אומרים דאם
דברי התוה"ק מתאמים ומוסכמים מן
השכל האדם אז המה ישרים, ואנו
אומרים להיפך דאם בתוה"ק נמצא
הסכם לדבר שאנו ממציאים מהשכל
אזי יש סימן שהשכל ההוא הוא שכל
ישר וטוב, עכ"ה הר"ת ז"ל ובעת שאמר
הגה"ק החי' הרי"ם זצוקללה"ה המימרא
ש"ה הר"ת ז"ל הנ"ל הי' אז שמה
הרה"ק מהר"ש משינאוויץ זצ"ל ואמר
אליו הרה"ש ז"ל הנ"ל הנה בפשיסחא
שמעתי ג"כ ממור"ר זצ"ל זה המימרא
בשם הר"ת ז"ל ואמר אז החי' הרי"ם
זצ"ל בשמחה רבה, בזה"ל, טאקע טאקע
דער רבי האט אויך נאך געזאגט דעם
ר"ת ז"ל עכ"ה"ק, זה המעשה שמע
וראה הרה"ח הרב"צ ז"ל הנזכר. לעיל
בעצמו:

(ז) סיפר שפ"א השתדל אצל הק'
אדמו"ר בעל השפ"א
זצוקללה"ה אודות איזה ענין שהי' נגד
רצונו זצוקללה"ה ואעפ"י שמע אל
הרב"צ ז"ל, ואמר אליו מרן זצ"ל
בזה"ל, הנה עתה שמעתי אליך ואעשה
כרצונך מאחר שביקשת אותי, אולם
יותר לא תעשה כן ליתן לי עצה מה
לעשות וכן אמר הגה"ק מרן מפשיסחא
זצוקללה"ה עה"כ, וישמע משה לקול
חותנו" וכו', היינו שאמר אליו מרע"ה
עתה שנחת לי עצה בדבר השופטים
אעשה כעצמך אכן יותר לא תאמר לי
עצות, וז"ש וישלח כו' אל ארצו, שלא
יתן לו עצה בשום ענין עוד, עכ"ה"ק:
(ח) סיפר ששמע ממרן הק' בעל החי'
הרי"ם זצוקללה"ה שסיפר
שפ"א שאל הגה"ק מפשיסחא זצ"ל
לגה"ק היהודי מפשיסחא זצוקללה"ה
רבה, לאמר מה הוא העבודה שעובדים
החסידים תמיד דהתורה ועבודה שלהם
אינו כלום, ובאמת כן הוא, דאינו כלום
א"כ מה יהי' מזה? שהולך ברעיונו
תמיד תורה ועבודה שלו אינו כלום, וכן
הוא באמת, ושוב שאל זאת לכ"ק מרן
הרבי מליובלין זצוקללה"ה זי"ע והשיבו
הל"א הוא בזה דבוק בהאמת עכ"ה"ק,
ושיבט הגה"ק מרן החי' הרי"ם זצ"ל
תשובה הזאת, ואמר שהשיב תשובה
כנאון, עכ"ל:

(ט) סיפר ששמע כמ"פ ממרן החי'
הרי"ם זצוקללה"ה שאמר
בשם הגה"ק הר"ב מפשיסחא זצוקללה"ה
שאמר שמה שהעולם רצים ודביקים
עתה בהרבי"ת וצדיקים בזמננו הוא
עונש עמ"ש השכם ושלוח ביד עבדיו
הנביאים וכו' היינו שלא רצו ל'שמוע'
אל הנביאים אשר נשלח להם, ואולם
בחורף האחרון סיפר ג"כ כזה בשם
הגה"ק מפשיסחא זצוק"ל וסיים בזה"ל
וכמדומה לי שאינו עונש אלא תיקון
שפני העולם סוברים עתה על הצדיק
שהוא

שית שרפי קודש

הצרב יר 23

הטבע אזי שייך „אמונה“ /מ"מ עיקר
בטחונו בהש"ת הוא, וזה שהש"ת
נקרא „חי העולמים“ שהוא בתוך העולם
עכ"ל"ק, (והוא מרגליות יקרה הפלא
ופלא):

(יא) הגה יותר אין לי עוד ד"ת
נרמשים אצלי להעתיק לו
עוד, וא"כ יוכל תומ"י לסדר מפתח
קונטרס מיוחד של ד"ת מהחסיד הרב"צ
ז"ל, אולם בסוף אעתיק לכ"מ עוד
גרגיר אחד מחיד"ת של החסיד הרב"צ
זצ"ל שחידש בעצמו וביאר את דברי
רש"י ז"ל (בפ' בא) עה"כ פסח הוא
לד' שפי' רש"י ז"ל הקרבן הוא קריו
פסח וכו' ואתם עשו כל עבודותיו לש"ש
וכו', שלכאורה אין לו ביאור וביאר
הרב"צ ז"ל שהכוונה הוא דתוה"ק אמרה
לנו דהגם דע"י הקרבן פסח ישמר
הש"ת לכם מ"מ אתם אל תעשו בעבור
זה רק תכוונו לשם מצוה ולא מצד
שתשמרו עכ"ל, והג"ה מהמעתיק ועי'
בגליון רש"א ז"ל ביור"ד הל' מזוזת
סי' רפ"ט מ"ש על ד' הש"ך ז"ל סי'
ב', בשם הת' גנת וורדים באור"ח ח"א
כלל ב' סי' כ"ה, הג"ה):

כל הג"ל השגתי מהרי"ם שיחי
מאוסטראווע.

שהוא איש כשר ואמת לזה רצים אחריו
ודביקים בו, עכ"ל"ק ז"ע אמן:

(י) סיפר ששמע מהגה"ק מרן החי'
הרי"ם זצוקללה"ה שתירץ

את קו' הרמב"ן ז"ל בפ' לך עה"כ ועמק
השדים בארות בארות המר וכו', שרש"י
ז"ל הביא מדרש אגדה שעי"ז האמינו
באברהם למפרע, וכו', והקשה הרמב"ן
ז"ל דלכאורה אדרבא עתה שגם מלך
סדום ניצל שהוא עכו"ם יאמרו שהוא
פגע בן וכו' וכו', ותירץ הגה"ק זצ"ל
הג"ל דהנה יש „אמת“, „אמונה“, „אמת“
הוא שהכל יודעים שכן הוא ובע"כ
מודים ע"ז, אולם „אמונה“ הוא שיש
לפקפק ג"כ ע"ז אולם באמונה אומרים
שכן הוא, ולפי"ז מתורץ קו' הרמב"ן
ז"ל שמתחילה הי' ענין „אור כשדים“
בחי' „אמת“ שע"כ בהכרח הודו כולם
שכן הי' נס מהש"ת, אולם ממצעה
דמלך סדום נעשה הענין „דאור כשדים“
בחי' „אמונה“ דיש סברה לטעות ולומר
דהרי לעכו"ם מלך סדום הי' ג"כ נס
כזה, וכנ"ל, וכן הפי' הוא במ"ש במס'
שבת (דף ל"ב) „אמונה זו זרעים“ כו',
ולכאורה אם מאמין למה חורש וזורע
ועושה כדרך הטבע, אמנם לפי הג"ל
ניחא דאדרבה ע"י שזורע ועושה דרך

